

مرکز ملی کنترل کیفیت دارو
سازمان غذا و دارو، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

سازمان غذا و دارو
سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان ملی استاندارد ایران
سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان ملی استاندارد ایران
سازمان ملی استاندارد ایران
سازمان ملی استاندارد ایران

سفالوسپورین های نسل سوم در فهرست
۱۰ داروی اول تجویز شده
در بیماران سرپایی در کشور

چه کسی مسئول است؟!!

۸۶ مورد مرگ پس از تزریق سفتریاکسون

آیا می دانید از لحظه تزریق تا شروع اثر
ضد التهابی دگر آمتازون چقدر زمان لازم است؟

دگر آمتازون
اولین داروی تجویزی
توسط پزشکان عمومی؟!!

ثبت تعداد ۳۳۹ مورد گزارش عوارض جدی ناشی از تزریق دگر آمتازون

در حال حاضر بر اساس آمار تجویز داروها، سه نوع آنتی بیوتیک وسیع الطیف در میان ۱۰ داروی اول تجویز شده پزشکان عمومی قرار دارند. کاهش مصرف آنتی بیوتیک‌های وسیع الطیف (مانند سفیکسیم، سفنازیدیم، سیپروفلوکساسین) ضروری است.

- مطابق آخرین رفرانس‌ها، درمانی انتخابی عفونت‌های دستگاه تنفس فوقانی با عامل استرپتوکوک بتا همولیتیک، همچنان خانواده پنی سیلین‌ها (مانند پنی‌سیلین وی خوراکی، آموکسی‌سیلین خوراکی) هستند.

تجویز همزمان دو یا چند آنتی بیوتیک با طیف اثر یکسان باعث افزایش اثربخشی درمان نمی‌شود.

- مرکز ثبت عوارض ناخواسته دارویی وزارت بهداشت (ADR) از سال ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۹ تعداد ۲۴۹ مورد گزارش عوارض جدی ناشی از تزریق دکسامتازون دریافت کرده است.

از دیگر مشکلات نسخه‌ها: تداخلات دارویی

۲ مورد از تداخلات دارویی شایع در نسخ حاوی آنتی بیوتیک‌ها:

- تجویز همزمان آنتی‌بیوتیک‌های باکتریواستاتیک (مانند تتراسایکلین) و باکتریسید (مانند سفالکسین)
- تجویز همزمان سفالوسپورین‌ها و آمینوگلیکوزیدها (مانند جنتامایسین) که باعث افزایش آسیب کلیوی می‌شود.

کورتیکواستروئیدها، تجویز زیاد در سال‌های اخیر

تجویز انواع اشکال دارویی کورتیکواستروئیدها در نسخ پزشکان افزایش نگران‌کننده‌ای یافته است. به رغم اینکه این داروها اثر کنترل‌کنندگی خوبی بر روی التهاب دارند، اما به دلیل عوارض جانبی، تجویز آنها باید با احتیاط صورت پذیرد. افزایش خطر ابتلا به عفونت، افزایش فشار خون، استئوپروز، وقفه یا کاهش رشد در کودکان، لدم صورت، افزایش وزن، آکنه، تغییرات خلق و خو، هیپوسوتسم، آب مروارید و افزایش قند خون از عوارض نسبتاً شایع کورتیکواستروئیدها هستند. در واقع در بسیاری از افراد، عوارض جانبی ناشی از کورتون‌ها از اثرات درمانی احتمالی آن بیشتر می‌باشد و تجویز این داروها در عمل به سلامت بیمار آسیب می‌زند.

به نظر شما تجویز

داروی تزریقی برای

۴۵ درصد از بیماران

با توجه به عوارض

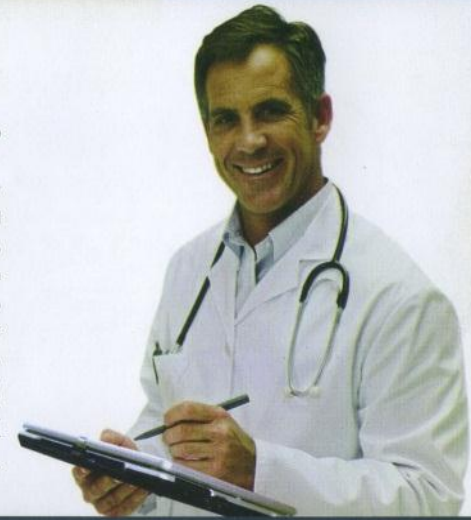
و هزینه‌های تزریق

منطقی است؟!

همکار گرامی

تجویز و مصرف غیرمنطقی دارو مشکلی است که بر سلامت و اقتصاد هر کشور بسیار مؤثر است. مطالعات نشان داده اند که شاخص‌های تجویز و مصرف دارو در کشور با شرایط مطلوب فاصله زیادی دارند. نحوه تجویز دارو توسط پزشکان تأثیر اصلی بر شاخص‌های مصرف دارو دارد. اصلاح عملکرد و گسترش تجویز منطقی دارو توسط پزشکان از اهداف مهم نظام سلامت در راستای بهبود سلامت جامعه است.

این پمفلت بر اساس شایع‌ترین مشکلات نسخه نویسی با نظر استادان دانشگاهی و صاحب‌نظران تهیه شده است. امید است که مطالعه آن در اصلاح بعضی از کستی‌های تجویز دارو تأثیر گذار باشد.

بر اساس بررسی‌های انجام شده توسط کمیته‌های تجویز و مصرف منطقی دارو، در حال حاضر تجویز آنتی بیوتیک‌ها و کورتیکواستروئیدها در کشور از روند منطقی برخوردار نیست.

اندیکاسیون‌های تجویز سفتریاکسون

تجویز این سفالوسپورین تزریقی وسیع الطیف در نسخ بیماران سرپایی به طور نگران‌کننده‌ای رو به افزایش است. اندیکاسیون‌های مصرف این دارو به عفونت‌های باکتریال متعدد ریه، پوست، استخوان، مفصل، خون، درجه‌های قلب و دستگاه ادراری محدود است. ضمن این که سفتریاکسون در درمان مننژیت، سوزاک، عفونت‌های روده‌ای و بعضاً پیشگیری از عفونت پس از اعمال جراحی نیز به کار می‌رود.

برای جلوگیری از بروز عوارض جدی ناشی از مصرف این دارو، صرفاً باید در موارد دارای اندیکاسیون تجویز گردد. ضمن این که تجویز آنتی بیوتیک تزریقی در بیماران سرپایی به ندرت قابل توجیه است.

در صورت ضرورت تجویز سفتریاکسون رعایت شرایط زیر الزامی است:

- در تمام گروه‌های سنی از مصرف محلول‌ها یا فرآورده‌های حاوی کلسیم تا ۴۸ ساعت پس از آخرین دوز سفتریاکسون خودداری شود.
- استفاده از رقیق‌کننده‌های حاوی کلسیم، مانند محلول رینگر، به منظور آماده‌سازی سفتریاکسون برای تزریق ممنوع است.

استفاده بی‌رویه از آنتی بیوتیک‌ها چه مشکلاتی را برای جامعه در بر دارد؟

۱- استفاده بی‌مورد از آنتی بیوتیک‌ها عوارض نامطلوب دارویی را افزایش می‌دهد.

- مرکز ثبت عوارض ناخواسته دارویی وزارت بهداشت (ADR) از ۱۳۸۳ تا فروردین ۱۳۹۱، تعداد ۸۶ مورد گزارش مرگ پس از تزریق سفتریاکسون دریافت کرده است.

۲- گسترش مقاومت میکروبی از عوارض تجویز بی‌رویه آنتی‌بیوتیک‌ها است و افزایش مقاومت میکروبی باعث کاهش شانس درمان بیماری‌های عفونی شایع و نوپدید می‌شود.

۳- استفاده غیرضروری از آنتی بیوتیک‌ها باعث تحمیل هزینه‌های درمان می‌گردد.

در حال حاضر برخی همکاران از آنتی بیوتیک‌های وسیع‌الطیف و جدید نظیر آیترومایسین، کلاریترومایسین و سیپروفلوکساسین (کینولون‌ها) در درمان عفونت‌های معمولی و سرپایی به وفور استفاده می‌کنند. متأسفانه استفاده فراوان از آنتی بیوتیک‌های وسیع‌الطیف و همچنین تجویز آنتی بیوتیک‌های تزریقی از جمله سفتریاکسون به جای نوع خوراکی در موارد سرپایی نیز افزایش چشمگیری یافته است.